

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 18.11.1997

COM(97) 619 τελικό

97/0330 (CNS)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της

περί θεσπίσεως μηχανισμού παρέμβασης της Επιτροπής
για την κατάργηση ορισμένων εμποδίων στις συναλλαγές

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

I. ΓΕΝΙΚΑ

Πλαίσιο

A/ Οι παραβιάσεις της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων

1. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις αρχές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας· αυτή η αρχή εμπεριέχεται στο άρθρο 7Α της Συνθήκης και εξασφαλίζεται κυρίως από την τήρηση εκ μέρους των κρατών μελών των άρθρων 30 έως 36 της συνθήκης ΕΚ.

Τόσο οι πολίτες όσο και οι οικονομικοί φορείς αντιλαμβάνονται καθημερινώς τα πλεονεκτήματα που απορρέουν. Αλλά δίνουν επίσης ιδιαίτερη προσοχή στις δυσλειτουργίες που συνεχίζουν να υφίστανται ή ανακύπτουν αιφνίδια.

2. Πράγματι, από διάφορα παραδείγματα προκύπτει ότι η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων μπορεί να παραβιαστεί κατάφωρα. Αυτές οι παραβιάσεις μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές αλλά οι πιο θεαματικές είναι αναμφίβολα η αιφνίδια και αδικαιολόγητη απαγόρευση των εισαγωγών προϊόντων από άλλα κράτη μέλη, η ακινητοποίηση ή ακόμη και η καταστροφή τους. Αυτές οι παραβιάσεις μπορούν να διαταράξουν σε σοβαρό βαθμό την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να προκαλέσουν αναμφισβήτητες ζημιές στους οικονομικούς φορείς, πράγμα που επιβάλλει την ταχεία αντιμετώπισή τους.

Για να αντιμετωπίσει αυτές τις σοβαρές παραβιάσεις, η Κοινότητα πρέπει να διαθέτει αποτελεσματικά μέσα δράσης, διαφορετικά θα κατηγορηθεί ότι δεν εξασφαλίζει την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των ιδιωτών και ότι ανέχεται τη διακύβευση μιας εκ των θεμελιωδών αρχών της Κοινότητας. Ωστόσο, είναι φανερό ότι τα υφιστάμενα μέσα δράσης δεν επιτρέπουν κατ'ανάγκη την αντιμετώπιση ορισμένων σοβαρών παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου με την απαιτούμενη ταχύτητα.

B/ Τα υφιστάμενα μέσα δράσης στο κοινοτικό επίπεδο

3. Τα υφιστάμενα μέσα δράσης για την αντιμετώπιση των παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου εντάσσονται σε δύο κατηγορίες: αφενός, οι ιδιώτες μπορούν να επικαλεστούν τα δικαιώματά τους ενώπιον των εθνικών δικαιοδοτικών οργάνων και, αφετέρου, η Επιτροπή και/ή ένα κράτος μέλος έχουν τη δυνατότητα να προσφύγουν στο Δικαστήριο στο πλαίσιο διαδικασίας για τη διαπίστωση παράβασης υποχρέωσης (άρθρα 169 και 170).

Παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή ενθαρρύνει τις προσφυγές στα εθνικά δικαιοδοτικά όργανα, διαπιστώνει τον υψηλό αριθμό των καταγγελιών που της υποβάλλονται προκειμένου να κινήσει τη διαδικασία για τη διαπίστωση παράβασης υποχρέωσης. Οι ιδιώτες συνεχίζουν έτσι να ασκούν το νόμιμο δικαίωμά τους να καταγγέλλουν μια παράβαση του κοινοτικού δικαίου που τους θίγει.

Η διαδικασία διαπίστωσης παράβασης περιλαμβάνει δύο στάδια, το ένα προδικαστικό (προειδοποιητική επιστολή και αιτιολογημένη γνώμη) και το άλλο δικαστικό (προσφυγή και διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου). Αυτή η διαδικασία μπορεί να διαρκέσει μεγάλο χρονικό διάστημα μέχρι την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση.

Γ/Το αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Άμστερνταμ

4. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ της 16ης και 17ης Ιουνίου 1997 ζήτησε από την Επιτροπή στο πλαίσιο των συμπερασμάτων του σχετικά με το σχέδιο δράσης υπέρ της εσωτερικής αγοράς «να εξετάσει τα μέσα προκειμένου να διασφαλιστεί κατά τρόπο αποτελεσματικό η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας επιβολής κυρώσεων στα κράτη μέλη». Κάλεσε την Επιτροπή «να υποβάλει για το σκοπό αυτό προτάσεις πριν από την προσεχή του συνεδρίαση τον Δεκέμβριο του 1997». Η παρούσα πρόταση είναι μια απάντηση σ' αυτή την εντολή, αλλά η Επιτροπή μερίμνησε ώστε να μπορεί να προσαρμοστεί, ενδεχομένως, την κατάλληλη στιγμή, στις άλλες ελευθερίες της εσωτερικής αγοράς καθώς και σε άλλους τομείς του κοινοτικού δικαίου.

Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση μηχανισμού παρέμβασης της Επιτροπής

5. Ακόμη και αν η επιτάχυνση της εσωτερικής διεκπεραίωσης από την Επιτροπή του προδικαστικού σταδίου του άρθρου 169/ΕΚ αποτελεί μια αξιοσημείωτη βελτίωση ακόμη και σε περίπτωση θέσης σε εφαρμογή του άρθρου 186 της συνθήκης, η προσφυγή για τη διαπίστωση παράβασης παραμένει ατελώς προσαρμοσμένη για την ανάληψη δράσης έναντι ορισμένων σοβαρών παραβιάσεων της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, των οποίων η αντιμετώπισή είναι επείγουσα. Πράγματι, το διάστημα που μεσολαβεί στο πλαίσιο μιας δικαστικής διαδικασίας πριν από την έκδοση της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται μια παράβαση είναι μεγάλο (τουλάχιστον 2 χρόνια). Στο μεταξύ, ο οικονομικός φορέας δεν έχει στη διάθεσή του καμία πράξη δεσμευτικού χαρακτήρα που να τον βοηθά να διεκδικεί με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα τα δικαιώματά του στο πλαίσιο των μέσων προσφυγής που προβλέπονται από τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή προτείνει λοιπόν την έκδοση κανονισμού για τη θέσπιση ειδικού μηχανισμού παρέμβασης της Επιτροπής έτσι ώστε ορισμένα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων να μπορούν να αντιμετωπίζονται σε σύντομο χρονικό διάστημα.

6. Σύμφωνα με αυτό το μηχανισμό, η Επιτροπή θα ζητεί, με απόφαση την οποία θα λαμβάνει, από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για να θέσει τέρμα σε μια έκδηλη και κατάφωρη παρεμπόδιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων κατά την έννοια των άρθρων 30 έως 36 της Συνθήκης. Αυτή η εξουσία που παρέχεται στην Επιτροπή θα ασκείται σε ορισμένες μόνο περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται ταχεία δράση.

Η θέσπιση ενός τέτοιου μηχανισμού θα παρουσίαζε σαφή πλεονεκτήματα σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση. Μια απόφαση που εκδίδεται από την Επιτροπή παράγει, στην εσωτερική έννομη τάξη, άμεσες έννομες συνέπειες υπέρ των ιδιωτών.

Σε αντίθεση με την αιτιολογημένη γνώμη της διαδικασίας του άρθρου 169/EK, που αποτελεί ένα μόνο από τα στάδια της διαδικασίας για τη διαπίστωση της παράβασης από το Δικαστήριο, οι ιδιώτες θα μπορούν να επικαλούνται την απόφαση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων σε σύντομο χρονικό διάστημα και να επιτυγχάνουν, στο πλαίσιο των εθνικών μέσων ένδικης προστασίας, τη λήψη προσωρινών μέτρων, που θα συνοδεύονται από χρηματικές ποινές ή πρόστιμα, για να παρεμποδίζεται η επέκταση ή η επιδείνωση του εμποδίου, να καταργείται η εικαζόμενη παραβίαση και, ενδεχομένως, να επανορθώνεται η ζημία που επήλθε.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η απόφαση που θα θεσπίσει θα αποτελεί, ως εκ τούτου, ένα χρήσιμο κείμενο το οποίο θα μπορούν να επικαλούνται οι ιδιώτες στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης, προκειμένου να επιβάλλονται αποτελεσματικές και σύμφωνες με την αρχή της αναλογικότητας αποτρεπτικές κυρώσεις. Αυτός ο μηχανισμός θα έχει έτσι το πλεονέκτημα να ενθαρρύνει τους ιδιώτες να προσφεύγουν στα εθνικά δικαστήρια παρέχοντάς τους τα μέσα να επιβάλλουν σύντομα και σε εύθετο χρόνο τις απαιτούμενες κυρώσεις.

7. Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν θα συμμορφώνεται με την απόφαση της Επιτροπής θα μπορούσε να προβλέπεται, μετά την πάροδο της προθεσμίας προς συμμόρφωση με την απόφαση, ένας μηχανισμός κυρώσεων με τη μορφή χρηματικών ποινών που θα καθορίζονται από την Επιτροπή, ακολουθώντας κατ' αυτό τον τρόπο τη δεύτερη πλευρά της Εντολής του Άμστερνταμ.

Εντούτοις δε θεωρήθηκε αναγκαίο να ακολουθηθεί από τώρα η κατεύθυνση αυτή δεδομένου ότι ένας μηχανισμός χρηματικών ποινών αυτού του είδους αποτελώντας καινοτομία στο κοινοτικό δίκαιο απαιτεί ιδιαίτερη ανάλυση.

8. Κατά συνέπεια θεωρήθηκε προτιμητέο να ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπει η συνθήκη σε θέματα κρατικών ενισχύσεων (άρθρο 93), της οποίας η μια όψη είναι μια απόφαση με αποτελέσματα ανάλογα αυτών της απόφασης που προβλέπει η παρούσα πρόταση κανονισμού. Η άλλη όψη προβλέπει μια ταχεία διαδικασία προσφυγής στο Δικαστήριο χωρίς προδικαστική φάση.

9. Με αυτή την οπτική η παρούσα πρόταση στοχεύει, στην υπόθεση που ένα κράτος μέλος δε συμμορφώνεται στην απόφαση της Επιτροπής στην προβλεπόμενη προθεσμία, η τελευταία να μπορεί να προσφεύγει αμέσως στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 169/EK στο πλαίσιο των βραχύτατων προθεσμιών που θα προβλέπονται από τον κανονισμό.

10. Όταν αποφάσισε να προτείνει τη θέσπιση ενός ειδικού μηχανισμού παρέμβασης, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της, εκτός από την εντολή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Άμστερνταμ, τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Την ιδιαιτερότητα που θα έπρεπε να χαρακτηρίζει τον τομέα που καλύπτεται από τον μηχανισμό παρέμβασης περιορίζοντάς τον στις σοβαρές παραβιάσεις στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων στις οποίες θα μπορούσε να παρέμβει η Επιτροπή.

β) Τις προσδοκίες των ιδιωτών και ιδίως των οικονομικών φορέων: λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας των εμποδίων στις σχετικές συναλλαγές, αυτοί οι ιδιώτες υφίστανται πολύ σοβαρές ζημιές πράγμα που επιβάλλει τη λήψη μέτρων τόσο από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα όσο και από τα κράτη μέλη.

γ) Το γεγονός ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν παρέχει κατάλληλα μέσα για την εξάλειψη ορισμένων κατηγοριών εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων με την απαιτούμενη αποτελεσματικότητα και ταχύτητα.

δ) Τη διαφύλαξη της θεσμικής ισορροπίας που θεσπίζεται από τη Συνθήκη.

Νομική βάση

11. Η ανάθεση στην Επιτροπή της αρμοδιότητας να θεσπίζει μια απόφαση με την οποία θα ζητείται από ένα κράτος μέλος να λάβει σύντομα τα κατάλληλα μέτρα για να εξαλειφθεί ένα εμπόδιο στις συναλλαγές είναι μια απαραίτητη ενέργεια για να υλοποιηθεί ένας από τους στόχους της Κοινότητας, συγκεκριμένα η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 7Α της Συνθήκης και, κατά προέκταση, η καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Ωστόσο, οι διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 169 και 186 της συνθήκης δεν ενδείκνυνται για τη θεραπεία αυτών των εμποδίων στον κατάλληλο χρόνο.

Επιπλέον, αυτή η ανάθεση δεν εντάσσεται, άμεσα ή έμμεσα, στο πεδίο εφαρμογής της εναρμόνισης, κατά την έννοια του άρθρου 100Α της Συνθήκης. Πράγματι, ο κανονισμός αφορά την ανάληψη δράσης εκ μέρους της Επιτροπής και δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις των κρατών μελών καθεαυτές.

Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι η Συνθήκη δεν έχει προβλέψει τις απαιτούμενες εξουσίες για να δοθεί στην Επιτροπή ένα τέτοιο δικαίωμα παρέμβασης, η τελευταία θεωρεί ότι για το σκοπό αυτό μόνο το άρθρο 235 θα αποτελούσε την κατάλληλη νομική βάση.

Η πρόταση έχει τη μορφή κανονισμού.

II. ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ποιοί είναι οι στόχοι που επιδιώκονται με την εν λόγω ενέργεια σε σχέση με τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η Κοινότητα;

12. Στόχοι της ενέργειας είναι να εξασφαλιστεί η ταχεία αποκατάσταση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων όταν η τελευταία παρεμποδίζεται κατά τρόπο που να διαταράσσεται σε σοβαρό βαθμό η καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Αυτή η δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του στρατηγικού στόχου να διασφαλιστούν τα πλεονεκτήματα της εσωτερικής αγοράς καθώς και η συνοχή της.

Στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης η Κοινότητα έχει αποκλειστική ή από κοινού αρμοδιότητα με τα κράτη μέλη;

13. Η εν λόγω ενέργεια εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας: πρόκειται για τη διασφάλιση της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων.

Τα μέσα της κοινοτικής παρέμβασης είναι ανάλογα με τους επιδιωκόμενους στόχους;

14. Η απάντηση είναι θετική δεδομένου ότι το προτεινόμενο μέσο περιορίζεται στις παραβάσεις που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, που είναι έκδηλες και κατάφορες, κατά την έννοια των άρθρων 30 έως 36/EΚ, που διαταράσσουν σοβαρά τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς προκαλώντας σημαντική ζημία στους οικονομικούς φορείς και που απαιτούν άμεση παρέμβαση. Πρόκειται, ως εκ τούτου, για ιδιάζουσες καταστάσεις που πρέπει να αντιμετωπίζονται με ειδικά μέσα δράσης. Η αναλογικότητα του προτεινόμενου μηχανισμού βασίζεται συνεπώς κυρίως στην ταχύτητα και στις έννομες συνέπειες της παρέμβασης της Επιτροπής στις προαναφερόμενες καταστάσεις.

III. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Άρθρο 1

15. Αυτό το άρθρο ορίζει το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού κατά τρόπο περιοριστικό.

Πρώτον, ο κανονισμός εφαρμόζεται μόνο εφόσον υφίσταται εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων κατά την έννοια των άρθρων 30 έως 36 της Συνθήκης και τούτο στο πλαίσιο της εφαρμογής του πρωτογενούς και του δευτερογενούς δικαίου.

Το εμπόδιο πρέπει να οφείλεται σε μια ενέργεια ή αδράνεια κράτους μέλους. Η αδράνεια είναι ολοφάνερη όταν το κράτος μέλος παραλείπει να λάβει οποιοδήποτε γενικό ή ειδικό μέτρο, απαραίτητο και ανάλογο, ικανό να τερματίσει ενέργειες ιδιωτών. Εξυπακούεται ότι η εκτίμηση των περιπτώσεων αδράνειας δε θα αφορά στην άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων, αναγνωρισμένων στις εθνικές έννομες τάξεις, όπως το δικαίωμα απεργίας, δικαιώματα που δεν επηρεάζονται από το κοινοτικό δίκαιο. Στην εκτίμηση της, και κατά περίπτωση, η Επιτροπή θα εξετάσει εάν το κράτος μέλος έθεσε σε εφαρμογή τα μέσα που διαθέτει βάσει της έννομης τάξης του και τα οποία επιτρέπουν τη διαφύλαξη της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων χωρίς ωστόσο να διακιβεύουν την άσκηση των σχετικών θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Πρέπει να πληρούνται σωρευτικά τρεις προϋποθέσεις:

- η ύπαρξη μιας σοβαρής διαταραχής στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων·
- αυτή η διαταραχή πρέπει να προκαλεί σοβαρή ζημία στους θιγόμενους ιδιώτες·
- και τέλος, απαιτείται άμεση παρέμβαση για την αποτροπή κάθε συνέχισης, επέκτασης ή επιδείνωσης της διαταραχής και της ζημίας.

16. Οι πιο αντιπροσωπευτικές περιπτώσεις των εμποδίων που καλύπτονται από τον κανονισμό θα μπορούσαν να είναι οι ιδίως οι εξής:

- Η αιφνίδια και αδικαιολόγητη απαγόρευση εισαγωγής προϊόντων άλλων κρατών μελών.
- Τα μέτρα που θεσπίζουν ή θέτουν αιφνίδια εκ νέου σε ισχύ διατυπώσεις κατά την εισαγωγή, όπως για παράδειγμα άδειες ή τεχνικού χαρακτήρα θεωρήσεις.
- Η καταστροφή σημαντικών ποσοτήτων προϊόντων άλλων κρατών μελών για παράδειγμα, στους δρόμους, στα εμπορικά κέντρα ή στις αποθήκες.
- Η ακινητοποίηση προϊόντων κατά τρόπο που να μην επιτρέπει την είσοδό τους στο εθνικό έδαφος ή την κυκλοφορία τους στο εν λόγω έδαφος: για παράδειγμα, αποκλεισμός των μέσων μεταφοράς στα σύνορα, στους αυτοκινητοδρόμους, στα λιμάνια ή ακόμη και στα αεροδρόμια.

Άρθρο 2

17. Το άρθρο 2 περιγράφει την αρχή του μηχανισμού παρέμβασης της Επιτροπής. Αυτός ο μηχανισμός βασίζεται:

- α) Στη διαπίστωση από την Επιτροπή της ύπαρξης εμποδίου στις συναλλαγές που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 του σχεδίου κανονισμού.
- β) Στην έκδοση απόφασης από την Επιτροπή με δεσμευτικές έννομες συνέπειες.
- γ) Στην υποχρέωση για το κράτος μέλος να λάβει τα κατάλληλα μέτρα μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από την Επιτροπή.

Το άρθρο 2 προβλέπει την υποχρέωση της Επιτροπής να εκδίδει απόφαση όταν διαπιστώνει την ύπαρξη εμποδίου στις συναλλαγές που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 του σχεδίου κανονισμού.

18. Η απόφαση της Επιτροπής εφαρμόζεται άμεσα στην εθνική έννομη τάξη και παράγει άμεσες νομικές συνέπειες. Οι θιγόμενοι από το εμπόδιο ιδιώτες θα μπορούν να επικαλούνται την απόφαση άμεσα ενώπιον των αρμόδιων εθνικών αρχών, ιδίως των αρμόδιων δικαιοδοτικών οργάνων.

Θα μπορούν έτσι να επιτυγχάνουν στο πλαίσιο των εθνικών μέσων ένδικης προστασίας τη λήψη προσωρινών μέτρων συνοδευόμενων ενδεχομένως από χρηματικές ποινές ή πρόστιμα για να παρεμποδίζουν κάθε επέκταση ή επιδείνωση των συνεπειών του εν λόγω εμποδίου, την κατάργησή του ή ακόμη και την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν.

19. Δεδομένου ότι πρόκειται για μια απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 189/EK, θα είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής ακυρώσεως βάσει του άρθρου 173.

Επίσης, δεν θίγονται ουδόλως οι αρμοδιότητες του Δικαστηρίου όπως αυτές ορίζονται από το άρθρο 169· πράγματι, στο πλαίσιο του άρθρου 2 του σχεδίου κανονισμού, η παρέμβαση της Επιτροπής αποτελεί έναν μηχανισμό που τίθεται σε εφαρμογή εκτός του πλαισίου της διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως που προβλέπεται από το άρθρο 169.

Άρθρο 3

20. Το άρθρο 3 περιγράφει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθεί η Επιτροπή για την έκδοση της απόφασης.

Δεν θα θίγονται τα δικαιώματα άμυνας του κράτους μέλους στο βαθμό που η Επιτροπή οφείλει να του δίνει τη δυνατότητα να γνωστοποιεί την άποψή του πριν εκδόσει την απόφαση. Για το σκοπό αυτό πρέπει να χρησιμοποιείται κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένων διμερών συσκέψεων με την Επιτροπή.

Λόγω του επείγοντος χαρακτήρος και της αποτελεσματικότητας που χαρακτηρίζουν το μηχανισμό παρέμβασης που προβλέπεται από το σχέδιο κανονισμού, επιβάλλονται δεσμευτικά χρονικά όρια για την ανάληψη δράσης ή αντίδρασης τόσο στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος όσο και στην Επιτροπή.

Άρθρο 4

21. Το άρθρο 4 ορίζει πολύ σύντομες και αυστηρές προθεσμίες ύστερα από τις οποίες εάν το κράτος μέλος δεν συμμορφωθεί με την απόφαση της Επιτροπής εντός της ταχθείσας προθεσμίας η Επιτροπή θα μπορεί να φέρει σύντομα το ζήτημα ενώπιον του Δικαστηρίου. Αυτή η προσφυγή πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 169 της Συνθήκης.

Άρθρα 5 και 6

22. Το άρθρο 5 ορίζει την υποχρέωση της Επιτροπής να δημοσιεύει την απόφαση την οποία λαμβάνει δυνάμει του άρθρου 2 και να κοινοποιεί το κείμενο στους ενδιαφερόμενους ιδιώτες ύστερα από αίτησή τους.

Το άρθρο 6 ορίζει την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της

περί θεσπίσεως μηχανισμού παρέμβασης της Επιτροπής
για την κατάργηση ορισμένων εμποδίων στις συναλλαγές

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Έχοντας υπόψη

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 235,

την πρόταση της Επιτροπής¹,

την γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου²,

Εκτιμώντας:

- (1) ότι στο συμπέρασμά του, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ της 16ης και 17ης Ιουνίου 1997 ζήτησε από την Επιτροπή «να εξετάσει τα μέσα προκειμένου να διασφαλιστεί κατά τρόπο αποτελεσματικό η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να επιβάλει κυρώσεις στα κράτη μέλη και να υποβάλει προτάσεις για το σκοπό αυτό·
- (2) ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7Α της Συνθήκης, η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει έναν χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, που αποτελεί ένα από τα θεμέλια της Κοινότητας, πρέπει να διασφαλιστεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 30 έως 36 της Συνθήκης·
- (3) ότι οι παραβιάσεις αυτής της αρχής, όπως περιπτώσεις ακινητοποίησης ή καταστροφής εμπορευμάτων προελεύσεως άλλων κρατών μελών ή ακόμη αιφνίδιες και αδικαιολόγητες απαγορεύσεις των εισαγωγών τους, μπορούν να διαταράξουν σοβαρά την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να προκαλέσουν πολύ σοβαρές ζημιές στους θιγόμενους ιδιώτες· χωρίς οι διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 169 και 186 της συνθήκης να μπορούν να θεραπεύσουν την κατάσταση εγκαίρως·
- (4) ότι οι παραβιάσεις αυτές μπορούν να απορρέουν όχι μόνο από ενέργεια αλλά και από την αδράνεια κράτους μέλους· ότι αυτό συμβαίνει ιδίως όταν τέτοιες ενέργειες προέρχονται από ιδιώτες και το κράτος μέλος δεν αναλαμβάνει να θέσει σε εφαρμογή όλα τα αναγκαία και ανάλογα μέτρα που διαθέτει επιτρέποντας την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων χωρίς εντούτοις να διακυβεύει την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων που αναγνωρίζει το εθνικό δίκαιο·

1

2

- (5) ότι, ελλείψει άμεσης παρέμβασης, υπάρχει κίνδυνος να επεκταθούν ή να επιδεινωθούν οι προαναφερόμενες διαταραχές και ζημίες· ότι κατ'αυτόν τον τρόπο θα μπορούσαν να διακοπούν οι εμπορικές συναλλαγές και οι συμβατικές σχέσεις που τις διέπουν·
- (6) ότι, εξάλλου, παρόμοιες καταστάσεις μπορούν να θέσουν υπό αμφισβήτηση τα κεκτημένα και την αξιοπιστία της εσωτερικής αγοράς·
- (7) ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν παρέχει κατάλληλα μέσα για να άρει αυτές τις μορφές εμποδίων με την απαιτούμενη αποτελεσματικότητα και ταχύτητα και ότι οι θιγόμενοι ιδιώτες δεν διαθέτουν κατάλληλο μέσο για να μπορούν να διεκδικούν τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων τους·
- (8) ότι, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρεμβαίνει, με απόφαση, στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος προκειμένου το τελευταίο να αντιμετωπίζει ταχέως και αποτελεσματικά τις προαναφερόμενες παραβιάσεις στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και ότι οι ιδιώτες πρέπει να μπορούν να ασκούν τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης·
- (9) ότι εάν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δεν συμμορφώνεται προς την απόφαση της Επιτροπής, η τελευταία θα πρέπει να μπορεί να προσφεύγει ταχέως στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης· ότι, για το σκοπό αυτό, πρέπει να προβλεφθούν αυστηρές προθεσμίες για την εξώδικη διαδικασία.
- (10) ότι η συνθήκη δεν προβλέπει για την έκδοση του παρόντα κανονισμού, άλλες εξουσίες από αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 235 της Συνθήκης·

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στα έκδηλα, αδιαμφισβήτητα και αδικαιολόγητα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, κατά την έννοια των άρθρων 30 έως 36 της Συνθήκης, που απορρέουν από ενέργεια ή αδράνεια κράτους μέλους, τα οποία:

- προκαλούν σοβαρή διαταραχή στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων· και
- προκαλούν σοβαρή ζημία στους θιγόμενους ιδιώτες και·
- απαιτούν άμεση παρέμβαση για την αποτροπή κάθε συνέχισης, επέκτασης ή επιδείνωσης της διαταραχής και της ζημίας.

2. Κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού υπάρχει αδράνεια όταν ένα κράτος μέλος, απέναντι σε ενέργειες που προέρχονται από ιδιώτες, δεν αναλαμβάνει να θέσει σε εφαρμογή κάθε αναγκαίο και ανάλογο μέτρο που διαθέτει, επιτρέποντας τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων χωρίς εντούτοις να διακυβεύει την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων που καθιερώνει το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 2

Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει την ύπαρξη σε κράτος μέλος εμποδίων κατά την έννοια του άρθρου 1, απευθύνει απόφαση στο εν λόγω κράτος μέλος με την οποία του επιβάλλει να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την άρση των εμποδίων εντός της προθεσμίας που τάσσει.

Άρθρο 3

1. Η Επιτροπή κινεί τη διαδικασία που προβλέπεται από το παρόν άρθρο το αργότερο εντός προθεσμίας πέντε ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία έχει στη διάθεσή της όλα τα πραγματικά στοιχεία σχετικά με τα εμπόδια.

2. Πριν εκδώσει την απόφαση που προβλέπεται στο άρθρο 2, η Επιτροπή δίνει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος την ευκαιρία να γνωστοποιήσει την άποψή του εντός προθεσμίας την οποία καθορίζει ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του ζητήματος και η οποία κυμαίνεται μεταξύ τριών και πέντε εργάσιμων ημερών από τη στιγμή που η Επιτροπή απευθύνεται στο εν λόγω κράτος.

3. Η Επιτροπή εκδίδει την απόφαση που προβλέπεται στο άρθρο 2 το συντομότερο δυνατό και το αργότερο δέκα ημέρες μετά την πάροδο της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 2.

Άρθρο 4

1. Αν το κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται η απόφαση δεν συμμορφωθεί με τις διατάξεις της τελευταίας εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η Επιτροπή του ζητεί αμέσως να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός προθεσμίας τριών ημερών.

2. Αν το εμπόδιο παραμένει μετά την πάροδο της προθεσμίας των τριών ημερών που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή διατυπώνει αμέσως αιτιολογημένη γνώμη με την οποία καλεί το κράτος μέλος να συμμορφωθεί εντός τριών ημερών.

3. Μετά την πάροδο αυτής της προθεσμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2, αν το κράτος μέλος δεν έχει συμμορφωθεί με την αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο.

Άρθρο 5

Η Επιτροπή δημοσιεύει την απόφαση που λαμβάνει δυνάμει του άρθρου 2 στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και κοινοποιεί αμέσως το κείμενο στους ενδιαφερόμενους που το ζητούν.

Άρθρο 6

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από την δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

ISSN 0254-1483

COM(97) 619 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

02 06 10 01

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-97-652-GR-C

ISBN 92-78-28268-5

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Λουξεμβούργο